

PROGRAMÖVERSIKT FÖR GRUNDUTBILDNING TILL KLASSLÄRARE

Innehållsförteckning

1. Allmän beskrivning	2
2. Utbildningens upplägg	3
3. Behörighetskrav	4
4. Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)	4
5. Utbildningens lärandemål	4
6. Examinationer och bedömningar	7
7. Närvaro	7
8. Tröskelregel	7
9. Tillgodoräknanden	7
10. Kurserna	8
10.1 Svenska	8
10.2 Matematik	8
10.3 Naturorienterande ämnen	8
10.4 Samhällsorienterande ämnen	8
10.5 Engelska	8
10.6 Musik och rörelse.....	8
10.7 Hantverk, teknik och konst.....	8
10.8 Utbildningsvetenskap och didaktik.....	8
10.9 Forskning i och om skolan.....	9

Utbildning: Grundutbildning till klasslärare
Programöversikt
Fastställd av: Utbildningsnämnd 2018-08-29
Gäller från: HT 2018
Reviderad:

PROGRAMÖVERSIKT FÖR GRUNDUTBILDNING TILL KLASSLÄRARE

5 år deltid 60 % studietakt

Programmet vänder sig till dig som vill arbeta som klasslärare i waldorfskolans årskurs 1 - 8. Utbildningsdiplom utfärdas efter genomgången utbildning och innebär att studenten är behörig att arbeta som klasslärare i waldorfskola. Utbildningen berättigar till Waldorfläraryrsligitation.

I kemi, matematik och engelska är behörigheten begränsad till och med årskurs 6. Det finns möjlighet att läsa valbar kurs i matematik och engelska för att erhålla behörighet till och med årskurs 8.

1. Allmän beskrivning

Utbildningen till lärare i waldorfskolan innebär att bli delaktig i förvaltandet, fördjupningen och förnyelsen av en internationellt spridd och långvarig undervisnings- och bildningstradition. Waldorfskolan har en undervisningstradition och en filosofisk och andlig idétradition som behöver stå i ständig förvandling i förhållande till de människor, den tid och det samhälle den ska tjäna. Utbildningen till waldorfläraryr innebär för studenten att sätta sig in i den idétradition och de praktiska erfarenheter som waldorfpedagogiken idag förfogar över samt tillägna sig redskap och förmågor som kan verka förnyande och fördjupande av dessa. Den innebär också att sätta traditionen i ett bredare bildningssammanhang och att kunna förstå waldorfpedagogiken som en bildningspedagogik.

Programmet ger lärarstudenten möjlighet att utveckla de kunskaper, förmågor och förhållningssätt som fodras i läraryrket och waldorfskolans undervisningsvardag. Detta innebär att de teoretiska kunskaper som har betydelse för undervisningen, förståelse för lärandet och skolan samt ett praktiskt och konstnärligt övande alla har en given plats i utbildningen. Det konstnärliga övandet i utbildningen tjänar flera syften; det ger studenten en konstnärlig erfarenhetsgrund för bearbetning och reflektion av de teoretiska studierna, det ger studenten förmågor till ett konstnärligt arbete i undervisningen, det konstnärliga övandet i sig ger också studenten verktyg att uppmärksamma, integrera och uttrycka teoretiska, sociala och praktiska erfarenheter. Ett konstnärligt övande är även ett sätt att ge läraren en kreativ initiativförmåga i klassrummet, vilket är en grundläggande idé för waldorfskolans undervisning och syn på lärande. Det läggs även stor vikt vid att utveckla en medvetenhet om den egna bildningsprocessen under utbildningens gång samt vad det innebär att ansvara för en bildningsorienterad undervisning i skolan.

Utbildning: Grundutbildning till klasslärare
Programöversikt
Fastställd av: Utbildningsnämnd 2018-08-29
Gäller från: HT 2018
Reviderad:

Programmet är uppdelat på sju ämnesdidaktiska delkurser, en utbildningsvetenskaplig kärna, en kurs i forskning i och om skolan som innehåller praktik, VFU och till sist ett fördjupningsarbete samt arbetsplatsförlagda utbildningsmoment.

De ämnesdidaktiska delkurserna har fokus på ämneskunskaper och den för waldorfskolan karakteristiska ämnesdidaktiken, med utgångspunkt i waldorfskolans kursplan och Lgr 11. De ämnesdidaktiska kurserna innehåller konstnärligt övande och konstnärligt gestaltande av undervisningen inom respektive ämnesområde.

Den utbildningsvetenskapliga kursen innehåller en fördjupning av waldorfpedagogikens bakgrund och människosyn i teori och praktik. Kursavsnitten syftar även till att placera waldorfpedagogiken i ett historiskt och nutida utbildningsvetenskapligt sammanhang.

Kursen i forskning i och om skolan innehåller praktik, auskultation, forskningsmetodik och genomförande av ett fördjupningsarbete. Några viktiga aspekter i kursen som akademiskt skrivande samt arbete med vetenskapsteori och metod examineras först i slutet av utbildningen där kursen är förlagd men ingår också som inslag under utbildningen som helhet.

Gemensamt för alla kurser i utbildningen är ett bildningsorienterat upplägg vilket betyder att undervisningen alltid eftersträvar att omfatta mer än de centrala lärandemålen. En bildningsorienterad undervisning kan inte helt och hållet planeras i förväg, de bildningserfarenheter som man tar med sig kan inte helt och hållet föreskrivas, detta innebär att utbildningens upplägg medvetet sträcker sig utöver det i lärandemålen givna. Vissa delar av upplägget, både undervisning och uppgifter, är alltså inte knutna till några lärandemål men är ändå centrala för utbildningen. Inte minst eftersom detta också förbereder för undervisning i en bildningsorienterad skolform som den waldorfpedagogiska är.

2. Utbildningens upplägg

Programmet är en femårig deltidsutbildning på 60 %. Den innehåller platsförlagda modulveckor, samt arbetsplats- och verksamhetsförlagda moment. Programmets upplägg bygger till stora delar på studentens eget arbete mellan utbildningstillfällena.

Undervisningen bedrivs framförallt genom föreläsningar och seminarier men även genom självständiga litteraturstudier och skrivarbeten. Den studerande förväntas ha möjlighet att kontinuerligt relatera den egna läroprocessen till

undervisningspraktik i en skola.

Eftersom studierna förutsätter att den studerande arbetar inom pedagogisk verksamhet anordnas individuella lösningar för studenter som inte har sitt arbete och sin vardag inom skolans verksamhetsområde.

Arbetsplatsförlagda utbildningsmoment är en central del av lärarutbildningen då den studerande relaterar sina teoretiska kunskaper till skolans vardag samt övar förmågor som är viktiga i rollen som lärare. Den studerande får möjlighet att reflektera, kommunicera och utveckla sin undervisningsförmåga. Under dessa utbildningsmoment prövar och granskar studenten aktivt sina handlingar och didaktiska val utifrån olika teoretiska perspektiv. De arbetsplatsförlagda utbildningsmomenten förbereds och följs upp i de ämnesdidaktiska kurserna.

3. Behörighetskrav

Allmän behörighet för högskolestudier samt särskild behörighet för lärarutbildning. Se hemsidan för mer information.

4. Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)

I utbildningen ingår obligatorisk och examinerande verksamhetsförlagd utbildning (VFU, auskultation och praktik). Betoningen är medvetet lagd vid auskultation för de studenter som arbetar som lärare parallellt med studierna. VFU:n ska göras hos utbildade waldorflärare och i en annan verksamhet än den egna. Studenter som inte arbetar på waldorfskola har utökad VFU.

VFU:n ska godkännas av mottagande lärare i samråd med kursledningen.

5. Utbildningens lärandemål

Utbildningens generella lärandemål beskrivs nedan inom tre områden: Kunskap och förståelse, Färdigheter och förmågor, Värderingsförmåga och förhållningssätt.

Kunskap och förståelse

Efter genomgången utbildning ska studenten:

- visa sådana ämneskunskaper, inbegripet insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, som krävs för den waldorfpedagogiska yrkesutövningen
- visa kunskaper om waldorfpedagogikens teori, syn på lärandet och människans utveckling

- visa sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den waldorfpedagogiska yrkesutövningen i övrigt
- visa fördjupad kunskap om grundläggande läs-, skriv- och matematikinlärning och om barns kommunikation och språkutveckling
- visa kunskap om praktiska och estetiska läroprocesser
- visa kunskap om konstens möjligheter att levandegöra undervisningen i alla ämnen
- visa sådan kunskap om barns utveckling, lärande, behov och förutsättningar som krävs för den waldorfpedagogiska yrkesutövningen
- visa kunskap om och förståelse för sociala relationer, konflikthantering och ledarskap
- visa kunskap om vetenskapsteori, kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder samt om relationen mellan vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet samt personlig utveckling och dess betydelse för yrkesutövningen
- visa kunskap om bedömning av elevers lärande och utveckling samt i bedömning och betygsättning
- visa kunskap om skolväsendets organisation, relevanta styrdokument, läroplansteori och olika pedagogisk-didaktiska perspektiv samt visa kännedom om skolväsendets historia
- visat kunskap om det muntliga berättandets och berättelsens möjligheter att förmedla lärinnehåll och gestalta undervisning

Färdigheter och förmågor

Efter genomgången utbildning ska studenten ha:

- visat konstnärlig undervisningsförmåga
- visat förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den waldorfpedagogiska yrkesutövningen i övrigt
- visat förmåga att ta till vara elevers kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje elevs lärande och utveckling
- visat fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas
- visat fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom yrkesområdet
- visat förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling

- visat förmåga att observera, dokumentera, analysera och bedöma elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare
- visat förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna
- visat förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever
- visat förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten
- visat kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten
- visat förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten och att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna
- visat förmåga att i den pedagogiska verksamheten tillägna sig färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen
- visat förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov
- visat förmåga att förmedla lektionsinnehåll i gestaltade berättelser
- visat förmåga att kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och samlevnad

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter genomgången utbildning ska studenten ha:

- visat ett konstnärligt förhållningssätt till undervisning och ämnesdidaktik i sin yrkesroll
- visat förmåga till perspektivtagande, inkännande och förståelse
- visat förmåga att synliggöra och reflektera kring sin bildningsprocess
- visat förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot barn och deras vårdnadshavare
- visat förmåga att i det pedagogiska arbetet välja, anlägga och värdera utifrån sådana vetenskapliga, samhällsliga och/eller etiska aspekter som sammanhanget kräver, med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen och hållbar utveckling
- visat förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och utveckla sin kompetens i det pedagogiska arbetet

6. Examinationer och bedömningar

Varje kursmoment har en eller flera examinerande uppgifter anpassade till kursens innehåll, kursavsnittets syfte och upplägg. Dessa uppgifter examineras löpande under kursen. Generellt är det skriftliga inlämningsuppgifter som är examinerande uppgifter men även tentamina, praktiska uppgifter, gruppredovisningar och muntliga framställningar förekommer.

7. Närvaro

Det är krav på 80 % närvaro på utbildningen. Vid frånvaro som överskrider 20 % under ett läsår kan hela kursmoment bli underkända och behöva göras om. Vid frånvaro som understiger 20% kan studenten behöva göra en kompensationsuppgift.

8. Tröskelregel

Med tröskelregel menas den regel som gäller för att uppflyttning skall bli aktuell, dvs vad i den pågående utbildningen som behöver vara uppfyllt för att kunna gå vidare.

WLH:s tröskelregel definieras på följande vis: för uppflyttning från ett läsår till nästa är endast rester från den senaste terminen tillåtna.

Innan varje läsårs slut gör utbildningsansvarig en avstämning av studentens resultat, och meddelar studenten dessa. Eventuella rester från höstterminen måste alltså slutföras innan läsårets slut för att studenten skall kunna bli uppflyttad till nästkommande läsår. Under det nästkommande läsåret måste även eventuella rester från vårterminen innan genomföras. Utbildningsansvarig har ansvar att i dialog med studenten avtala formerna för eventuella restexaminationer.

Vid särskilda skäl kan undantag från regeln komma att göras, studenten ansvarar då för att informera utbildningsansvarig för de skäl som åberopas och utbildningsansvarig gör en bedömning av dessa. I ett andra led kan utbildningsansvarig be övriga institutionskollegiemedlemmar om hjälp med en sådan bedömning.

9. Tillgodoräknanden

Studenter som har dokumenterade tidigare studier i waldorfpedagogik, olika undervisningsämnen eller statlig lärarexamen kan tillgodoräkna sig dessa i

programmet. En individuell studieplan upprättas i samband med antagning till programmet.

10. Kurserna

Här presenteras kurserna, som är tio till antal. För beskrivning av innehåll med mera hänvisas till respektive kursplan.

10.1 Svenska

Moment 1: Skriv- och läsinlärning åk 1-3

Moment 2: Svenska, muntlig och skriftlig framställning åk 4-6

Moment 3: Litteratur, lyrik och drama åk 7-8

10.2 Matematik

Moment 1: Åk F-3

Moment 2: Åk 4-6

Moment 3: Åk 7-8 (valbart moment)

10.3 Naturorienterande ämnen

Moment 1: Biologi

Moment 2: Fysik, kemi och teknik

10.4 Samhällsorienterande ämnen

Moment 1: Samhällskunskap

Moment 2: Historia

Moment 3: Geografi

Moment 4: Religion

10.5 Engelska

Moment 1: Waldorfpedagogisk metod och ämnesdidaktik

Moment 2: Pedagogiska perspektiv på engelskundervisning i waldorfskolan

10.6 Musik och rörelse

10.7 Hantverk, teknik och konst

Moment 1: Hantverk

Moment 2: Bild, färg och form

10.8 Utbildningsvetenskap och didaktik

Moment 1: Waldorfpedagogik och allmäntdidaktik

Moment 2: Skolans värdegrund och styrning

Moment 3: Betyg och bedömning

Moment 4: Elevvård och specialpedagogik

Utbildning: Grundutbildning till klasslärare
Programöversikt
Fastställd av: Utbildningsnämnd 2018-08-29
Gäller från: HT 2018
Reviderad:

Moment 5: Verksamhetsförlagd utbildning; VFU

10.9 Forskning i och om skolan

Moment 1: Akademisk litteracitet och vetenskaplig metod

Moment 2: Examensarbete